

۲۰۲۲/۰۵/۰۹

میر عبدالواحد سادات

از شمس النهار تا نشریه شریعت طالبان

افغانستان در شرق و اسیا در ردیف محدود کشور های قرار دارد که سابقه داشتن مطبوعات ان تا يك و نیم میرسد سوم ماه می روز جهانی ازادی مطبوعات است و افغانستان زیر سیطره طالبان و در هشت ماه اخیر بسرعت دراه تهدید و تحدید ازادی مطبوعات سیر مینماید و حسب گذارش منتشره امروز (۳۴) مرحله سقوط نموده است .

ریچارد بینت، گزارشگر ویژه سازمان ملل متحد در امور حقوق بشر افغانستان در پیام ویدیویی بهمناسبت « روز جهانی ازادی مطبوعات » در صفحه تویتز خود از خشونت ، تهدید و سانسور در قبال خبرنگاران یاد نموده است .

بدینترتیب کلام شاعر مصداق حال ما است که :

ترقیات عالم روبه بالا است ما از بالا به پایین می ترقیم

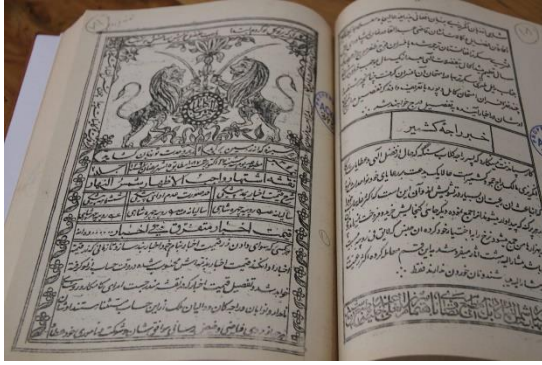
شمس النهار بحیث اولین اخبار در نخستین مطبعه سنگی کشور به اهتمام مرحوم میرزا عبدالعلی خان ، بچاپ رسید . این اخبار نقطه عطف تلاش امیر شیرعلیخان در تطبیق ریفورمها بخاطر دولت سازی و تغییرات اجتماعی بود و نشر ان در فهرست پیشنهادی سیدجمال الدین افغان به امیر موصوف نیز وجود داشت .

از آن زمان تا کنون سیر و تطور مطبوعات با فراز و فرود های جدی همراه بوده است ، ریفورم های امیر حبیب اله ، زمینه نشر اولین و دومین اخبار (سراج الاخبار) را بوجود آورد و جنبش مشروطیت اول و دوم و تلاشهای محمود طرزی که بحیث پدر ژونالیزم شناخته میشود ؛ صفحه بی با اهمیت در گشودن دروازه های مطبوعات مدرن در کشور میباشند .

در دهه دیموکراسی شاهی بیشترین اخبار غیر دولتی و آزاد فعال بود و تعداد آنرا تا (۳۴) قید نموده اند و زیادتین اخبار و نشرات دولتی بعد از نهضت امانی در سالهای حاکمیت ح د خ ا (حزب وطن) وجود داشت ، البته ازادی مطبوعات در تمام این چهارده دهه با مد و جذر های جدی و متفاوت همراه بوده است .

در دو دهه اخیر در افغانستان (۸۶) تلویزیون ؛ (۲۲۲) رادیو و (۱۴۶) اخبار و مجله بنشر میرسد و جایگاه (۱۲۲) را در جهان بحساب مطبوعات و ازادی آن احراز مینمود . البته در سالهای اخیر چندین میلیون افغان در داخل و خارج افغانستان در فیسبوک ، تویتز و ... فعال می باشند .

واضع است که تغییرات کمی چشمگیر بود و اما متاسفانه « رکن » چهارم قدرت (مطبوعات و رسانهها) از لحاظ کیفی در سطح نازل قرار داشت .

طرح این سوال حایز اهمیت جدی است که :

چرا مجموع نشرات به محور منافع افغانستان فعالیت نمیکردند ؟

موثریت این نشرات در مسایل اساسی صلح ؛ ثبات و گذار به بازسازی و رفتن بشاهراه ترقی از چه قرار بود ؟

آیا در راه وصل کردن روان بودند و یا در مسیر فصل کردن تیشه میزدند ؟

و در یک سخن ، در جدل تاریخی علم و جهل جایگاه ان در کجا بود ؟

البته بررسی این سوالات ایجاب نقد و ارزیابی دقیق و مسلکی را مینماید .

در یادمانی ازین روز روان خیر نگاران و مبارزان آزادی مطبوعات را که جام شهادت نوشیده اند و قافله سالار ان رهبر مشروطیت اول و مؤسس سراج الاخبار (دور اول به محرری مولوی عبدالروف قندهاری) ، شهید مولانا محمد سرور و اوصاف قندهاری است ، شاد میخوایم . مولانا و اصف همان راد مرد بزرگ و از ادیخواه سترگ بود که در پانچوچاه اعدام به اخلاف خود این توصیه را نوشت :

ترك مال و ترك جان و ترك سر در ره مشروطه اول منزل است

کمال مطلوب است تا حسن ختام با ذکر خیر یکی از سابقه داران اهل مطبوعات و مبارز استوار و پیگیر از ادب مطبوعات که خوشبختانه در قید حیات میباشد ، این یادداشت را پایان دهیم :

این شخصیت ارجمند ملی و حقوقدان سابقه دار جناب عبدالحمید "مبارز" ، نویسنده آثار فراوان میباشد که با مشروطیت سوم افغانستان حشر و نشر داشته و در سال (۱۹۵۷ م) مدیر مسوول روزنامه انیس و در رژیم های مختلف عهده دار وظایف مهم بوده است . و در بیشتر از نود سالگی کماکان مدافع آزادی مطبوعات است و حسرت آزادی را در دل دارد ، ضمن ادای حرمت ، سلامتی و طول عمر شانرا ارزو میبریم .

در یادمانی ازین روز روان خیر نگاران و مبارزان آزادی مطبوعات که جام شهادت نوشیده اند ، شاد میخوایم .

باذکر شعری که در پیشانی اخبار شمس النهار درج است و به امید آزادی و مطبوعات آزاد این یادواره را می بندیم :

کاری که بر تو کل تو کردم ابتدا یارب به فضل خویش رسانش به انتها

با حرمت

برای مطالب دیگر میر عبدالواحد سادات روی عکس کلیک کنید